

083863

KANTONGERECHT IN HET EERSTE KANTON

A.R.083863
13 oktober 2008

Vonnis in kort geding in de zaak van:

DJAWALAPERSAD, MARIJKE INDRADEVIE

wonende in het district Wanica
eiseres in kort geding
gemachtigde: Mr. G.R. Sewcharen, advocaat.

tegen

A. De naamloze vennootschap RAPAR BROADCASTING NETWORK

N.V., afgekort RBN N.V.,
gevestigd te Paramaribo en

B. GIRJASING, SHEILENDRA MOEKESH HEMANTKOEMAR

wonende in het district Commewijne
gedaagden in kort geding
gemachtigde: Mr J. Kraag, advocaat.

1. Het procesverloop.

- 1.1. Hiervan blijkt uit de navolgende processtukken-handelingen:
- het inleidend verzoekschrift dat op 23 september 2008 is ingediend ter griffie van de kantongerechten;
 - de conclusie van antwoord d.d. 29 september 2008;
 - de pleidooien van de raadslieden van partijen gehouden op 30 september 2008;
 - het horen van deskundigen op de zittingen van 3 oktober en 8 oktober 2008
 - de pleidooien van de raadslieden naar aanleiding van de verklaringen van de deskundigen op de zitting van 8 oktober 2008.
- 1.2. De uitspraak van het vonnis is bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. Eiseres is een bekende politica in Suriname en heeft van 1991 tot met 2000 deel uitgemaakt van De Nationale Assemblée. In de periode van 1996 tot en met 2000 was zij voorzitter van voormeld College.

Bovendien heeft zij een religieuze achtergrond en is zij verbonden aan de Sanatan Dharm waar zij betrokken is bij verschillende activiteiten in het kader waarvan zij onder meer Hindi-en Sarnamie onderwijs verzorgt.

2.2. Gedaagde sub A exploiteert een radio-en televisiestation.

2.3. Gedaagde sub B verzorgt een programma voor het radio-en televisiestation van gedaagde sub A, in welk programma live commentaar wordt geleverd op politieke en maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen.

2.4. In de uitzending van 10 september 2008 heeft gedaagde sub B, commentaar leverend op eiseres in haar hoedanigheid van voorzitter van de politieke partij Naya Kadam met betrekking tot haar deelname aan het zogenoemde Mammoetblok gezegd: "Nou verkoopt ze zichzelf voor een kwartje net een paturiya".

3. De vordering en de grondslag daarvan.

3.1. Eiseres vordert, kort samengevat, dat gedaagde sub B wordt verboden zich in de toekomst in gelijke of soortgelijke bewoordingen over haar uit te laten en dat hij wordt veroordeeld om in het zelfde radio-en televisieprogramma alsmede in drie landelijke dagbladen zich jegens eiseres te verontschuldigen, alles op straffe van betaling van een dwangsom van SRD.100.000 voor iedere keer of dag dat hij niet aan de veroordeling voldoet. Voorts vordert eiseres dat gedaagde sub B wordt veroordeeld om bij wege van voorschot aan haar te betalen een door de kantonrechter te bepalen schadevergoeding.

3.2. Tegen gedaagde sub A vordert eiseres dat zij wordt veroordeeld de uitzending van de verontschuldiging door gedaagde sub B via haar radio-en televisiestation te gehangen en te gedogen, zulks eveneens op verbeurte van een dwangsom van SRD.100.000.

3.3. Mede wordt door eiseres gevorderd dat het vonnis bij voorraad uitvoerbaar wordt verklaard en dat de gedaagden in de kosten van deze procedure worden verwezen.

3.4. Eiseres stelt aan haar vordering ten grondslag dat zij door de uitspraak van gedaagde sub B in haar eer en goede naam is aangetast, en dat gedaagde sub A zich jegens haar aan een onrechtmatige daad heeft schuldig gemaakt omdat zij had moeten voorkomen dat gedaagde sub B de gewraakte uitspraak via haar radio-en televisiestation deed.

3.5. Op het verweer van gedaagden komt de kantonrechter hierna terug.

4. De beoordeling.

4.1. Om redenen van systematiek zal de kantonrechter de vordering tegen gedaagde sub B eerst en daarna de vordering tegen gedaagde sub A beoordelen.

4.2. Uit de aard der stellingen van eiseres is genoegzaam gebleken dat zij een spoedeisend belang heeft bij het sub I, II, III en IV gevorderde. Het spoedeisend belang bij het sub V gevorderde is echter noch gesteld noch gebleken zodat eiseres terzake naar de gewone wijze van rechtspleging zal worden verwezen. Bovendien heeft eiseres niet aangegeven waaruit de schade is opgebouwd en is ook niet vermeld of het om materiele danwel immateriele schade gaat.

4.3. Als meest verstrekkend verweer tegen de vordering hebben gedaagden aangevoerd dat toewijzing daarvan zou betekenen dat het recht van vrije meningsuiting wordt geschonden. Dit recht is in een democratische rechtsstaat inderdaad een fundamenteel grondrecht dat verankerd is in artikel 19 van de Grondwet alsmede in artikel 13 van het

Amerikaans Verdrag inzake de Rechten van de Mens. Het recht is evenwel niet absoluut en wordt beperkt doordat volgens onze Grondwet een ieder die vrijelijk zijn mening uit zijn verantwoordelijkheid volgens de wet behoudt, terwijl ingevolge voormeld artikel van het Amerikaans Verdrag inzake de Rechten van de Mens het recht op vrije meningsuiting onder meer wordt beperkt door de wetten die dienen ter waarborging van de eerbied voor de rechten en goede naam van anderen.

4.4. Het recht van ieder burger dat anderen zijn prive-leven, zijn gezin, zijn woning en zijn eer en goede naam dienen te eerbiedigen is eveneens als grondrecht vastgelegd in artikel 17 lid 1 van onze Grondwet terwijl artikel 11 van het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens bepaalt dat een ieder recht heeft op eerbiediging van zijn eer en erkenning van zijn waardigheid.

4.5. Bij de beoordeling van het concrete aan de kantonrechter voorgelegde geval zal inacht moeten worden genomen dat twee, ieder voor zich hoogwaardige grondrechten en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke belangen tegenover elkaar staan en tegen elkaar moeten worden afgewogen.

4.6. Uit het vorenstaande volgt dat gedaagde sub B het recht heeft de handel en wandel van politici, die zich immers vrijwillig opwerpen als de behartigers van het algemeen belang, in scherpe bewoordingen in het openbaar aan de kaak te stellen als hij meent dat betrokkenen het algemeen belang niet dienen of zich anderszins aan onoorbaar gedrag schuldig maken mits hij er maar voor zorgt dat de politici niet worden blootgesteld aan lichtvaardige verdachtmakingen of beledigingen.

4.7. In het te berechten geval neemt de kantonrechter zonder meer aan dat gedaagde sub B de door hem gedane uitlating niet letterlijk heeft bedoeld doch dat het in de context van zijn betoog moet worden beoordeeld en dat bij die beoordeling geen andere conclusie kan worden getrokken dan naar de mening van hem eiseres niet standvastig is in de politiek. Gedaagde sub B heeft het recht dit te vinden en is op grond van artikel 19 van de Grondwet gerechtigd dit in een radio- en televisieprogramma te uiten.

In de ogen van gedaagde sub B heeft hij door de door hem gebezigde woorden geen zorgvuldigheidsnorm jegens eiseres geschonden omdat het hem niet bekend is dat "paturiya" hoer, slet of prostituee betekent daar het woord "paturiya" in zijn vocabulaire en belevingswereld geen negatieve betekenis of gevoelswaarde heeft omdat naar zijn weten een "paturiya" een danseres is, die al dan niet tegen vergoeding haar danskunsten vertoont.

4.8. Voor zover gedaagde sub B hiermee bedoelt dat hij geen opzet had eiseres te beledigen omdat volgens hem het woord "paturiya" geen negatieve betekenis heeft merkt de kantonrechter op dat rechtens voor het aannemen van opzet niet de subjectieve gevoelens van gedaagde sub B bepalend zijn doch dat de uitlatingen geobjectiveerd moeten worden. De cruciale vraag is dus niet welke betekenis gedaagde sub B aan het woord "paturiya" toekent doch wat dit woord in Suriname anno 2008 betekent.

4.9. Om daar inzicht in te krijgen zijn enkele deskundigen ter terechtzitting gehoord terwijl partijen ook delen uit woordenboeken alsmede afschriften van recent verschenen krantenartikelen hebben overgelegd. Het is de kantonrechter duidelijk geworden dat er terzake de uitleg van de betekenis van het woord fundamentele verschillen bestaan. Enerzijds wordt "paturiya" in de hedendaagse Surinaamse context uitgelegd als een vrouw die middels zang en dans achter mannen aanzit en daarvan haar werk maakt

om geld te verdienen, een vrouw van lichte zeden. Andere deskundigen waren van oordeel dat het woord "paturiya" danseres betekent en een neutrale betekenis heeft en dus niet als denigrerend of beledigend moet worden aangemerkt. Een van de deskundigen die deze mening was toegedaan bracht naar voren dat het woord "paturiya" tot voor kort voor hem ook hoer betekende gezien zijn achtergrond van kenner van het Hindi. Nadat de discussie over het woord was opgelaaid heeft hij zich in de oorsprong en betekenis daarvan verdiept en is daarbij tot de conclusie gekomen dat voor de grote meerderheid van Sarnamiesprekenden het woord danseres betekent en geen negatieve bijklank heeft doch dat voor de Sarnamiesprekenden die ook Hindi kennen het woord inderdaad prostitutie betekent.

4.10. De kantonrechter, zelf noch Sarnami- noch Hindikenner zijnde, trekt uit de discussies de conclusie dat in elk geval een gedeelte van de Sarnamiesprekers namelijk dat deel dat ook Hindi kent aan het woord de betekenis van hoer, prostitutie toekent. De kantonrechter heeft al eerder gesteld er niet van uit te gaan dat gedaagde sub B het woord "paturiya" letterlijk heeft bedoeld doch als gesteld eist de zorgvuldigheid en betamelijkheid die mensen in het maatschappelijk, religieus en politiek leven of beter gezegd altijd jegens elkaar in acht moeten nemen dat men elkaar niet nodeloos krenkend bejegend. Dat het woord "paturiya" niet alleen door eiseres maar in elk geval door een deel van onze samenleving als denigrerend wordt aangemerkt is voldoende om rechtens aan te nemen dat eiseres door de uitlatingen van gedaagde sub B is gekrenkt in haar eer en goede naam. Hoe groot dat deel is is niet uit de verf gekomen aangezien de ene deskundige spreekt van 75% terwijl de andere op een percentage van hoogstens 15% komt. Ook al gaat de kantonrechter uit van dit minimum van 15% dan is dat naar zijn oordeel zo een aanzienlijke groep dat volgens objectieve maatstaven gezegd kan worden dat eiseres in de ogen van een belangrijk deel der samenleving nodeloos krenkend is bejegend.

4.11. Het feit dat gedaagde sub B kennelijk niet behoort tot de groep voor wie het woord (ook) hoer, slet betekent doet hier niets aan af omdat hij gebruikmakend van een taal alle risico's voor onjuist of onzorgvuldig gebruik van die taal op zich neemt. Een beroep op gebrek aan voldoende kennis van een taal om zich te verschonen is in beginsel niet acceptabel, aangezien het op de weg van gedaagde sub B had gelegen zich eerst te verdiepen in de betekenis van het woord of anders het woord in het geheel niet te gebruiken.

4.12. De kantonrechter komt op grond van het hierboven overwogene tot het oordeel dat gedaagde sub B opzettelijk de eer en goede naam van eiseres heeft aangetast, zodat hij zal worden veroordeeld als hierna in het dictum van het vonnis is bepaald terwijl er termen aanwezig zijn hem in de kosten van deze procedure te verwijzen.

4.13. Bij de beoordeling van de intentie van gedaagde sub B heeft de kantonrechter ook betrokken een ander door hem gedane uitspraak omdat de toespraak die op die bewuste 10 september is uitgezonden in zijn totaliteit moet worden beoordeeld. De relatie in de politiek tussen eiseres en heer Bouterse besprekend stelt gedaagde onder meer "—het is diezelfde mevrouw die de regering Bouterse/Wijdenbosch ten val heeft gebracht en vandaag zijn achterste likt ----". Deze uitspraak is niet aan de vordering ten grondslag gelegd doch de tekst daarvan is op de zitting ten gehore gebracht zodat het deel uitmaakt van het procesdossier en de kantonrechter bevoegd is het in zijn oordeelsvorming te betrekken. Het is voor de kantonrechter duidelijk dat gedaagde sub B dit ook niet letterlijk bedoeld heeft doch dat hij heeft wil zeggen dat eiseres aan de leiband van de heer

Bouterse loopt. Het is het goed recht van gedaagde sub B deze mening te zijn toegedaan en dit in het openbaar tot uitdrukking te brengen doch ook hier dient hij de maatschappelijke fatsoensnormen in acht te nemen. Naar het oordeel van de kantonrechter wijst het weinig fijngevoelig om niet te zeggen grof taalgebruik, nota bene jegens een vrouw, erop dat hij de intentie had eiseres in het openbaar te kleineren.

4.14. Met betrekking tot de vordering tegen gedaagde sub A constateert de kantonrechter dat gedaagde sub A wordt verweten dat zij in strijd met haar rechtsplicht heeft nagelaten te voorkomen dat gedaagde sub B de gewraakte uitspraak heeft gedaan, zonder dat deze stelling wordt onderbouwd door vermelding in welk opzicht gedaagde sub A is tekort geschoten. Bij pleidooi is wel aangehaald dat eiseres gedaagde sub A in kennis heeft gesteld dat in haar ogen gedaagde sub B reeds enige tijd bezig was haar via de microfoon van het radio- en televisiestation van gedaagde sub A negatief te bespreken en dat daar maatregelen tegen moesten worden getroffen. Of en in hoeverre gedaagde sub A gedaagde sub B terzake heeft aangesproken weet de kantonrechter natuurlijk niet doch naar zijn oordeel zou de vrijheid van meningsuiting geweld worden aangedaan als gedaagde sub A de mond van gedaagde sub B preventief zou hebben gesnoerd zijnde gedaagde sub B verantwoordelijk en eventueel aansprakelijk voor hetgeen hij heeft gezegd. Nu gedaagde sub A terzake generlei verwijt te maken is kan zij ook niet worden veroordeeld de door gedaagde sub B te plegen rectificatie uit te zenden.

5. De beslissing.

5.1. Weigert de jegens gedaagde sub A gevraagde voorziening.

5.2. Verwijst eiseres terzake punt V van haar vordering tegen gedaagde sub B naar de gewone wijze van rechtspleging.

5.3. Legt aan gedaagde sub B een verbod op om eiseres in de toekomst met het woord "paturiya" of een soortgelijk woord te benoemen.

5.4. Gelast gedaagde sub B in de eerstvolgende uitzending van het radio- en televisieprogramma Kal Aaj Aur Kal dat na betekening van dit vonnis wordt uitgezonden te verklaren: "Ik, Sheilendra Girjasing verontschuldigt mij en bied mijn oprechte excuses aan Marijke Indradevie Djawalapersad aan dat ik haar in het programma Kal Aaj Aur Kal van woensdag 10 september 2008 "putariya" heb genoemd c.q. te hebben gesteld dat zij zich als zo iemand gedraagt."

5.5. Gelast gedaagde sub B binnen 48 uren na betekening van dit vonnis in de landelijke dagbladen, te weten "Dagblad Suriname", "De Ware Tijd" en "Times of Suriname" de navolgende advertentie te plaatsen: "Ik, Sheilendra Girjasing verontschuldigt mij en bied mijn oprechte excuses aan Marijke Indradevie Djawalapersad aan dat ik haar in het programma Kal Aaj Aur Kal van woensdag 10 september 2008 "paturiya" heb genoemd c.q. te hebben gesteld dat zij zich als zo iemand gedraagt".

5.6. Bepaalt dat gedaagde sub B een dwangsom van SRD.100.000 (Honderd duizend Surinaamse Dollar) zal verbeuren voor iedere keer of dag dat hij niet voldoet aan de veroordelingen.

5.7. Verklaart het vonnis zover de punten 5.3., 5.4., 5.5. en 5.6. betreft uitvoerbaar bij voorraad.

5.8. Veroordeelt gedaagde sub B in de kosten zijdens eieseres in deze procedure gevallen en tot aan de uitspraak begroot op SRD.146,80 (Eenhonderd en zesenvieertig 80/100 Surinaamse Dollar)

5.9. Weigert het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen en uitgesproken ter openbare terechtzitting van maandag 13 oktober 2008 door Mr. R.G. Rodrigues, kantonrechter in het eerste kanton, in tegenwoordigheid van Mr. D. Ramdin, fungerend-griffier.

wg
D Ramdin

wg
R G Rodrigues

EISERES IN KORT GEDING IS IN PERSOON ~~ENKELE PARTIJEN ZIJN~~ TEVENS BIJGESTAA DOOR HAAR GEMACHTIGDE BIJ DE UITSpraak TER TERECHTZITTING VERSCHENEN EN I GEDAAGDEN ZIJN BIJGESTAAN DOOR HUN GEMACHTIGDE VERSCHENEN.

in kort geding
Voor gresse uitgegeven aan gemachtigde van eiser(es) / ~~verzoeker~~
(~~es~~) op heden *maandag* 13 OCT 2008

1
door 4 + b7c
Hd/jp

De Griffier van het Kantongerecht
in het ~~eerste~~ Kanton

G.H. Karsters
Mr. G.H. Karsters - de Rijp